

НАРЪЧНИК ЗА УЧИТЕЛИ

придружаващ филма „ИСТОРИЯ НА ПЛАСТМАСАТА“

Пълнометражният документален филм „История на пластмасата“ е създаден с цел да помогне в борбата срещу масовото замърсяване с пластмаса. Този кратък наръчник съдържа идеи за занимания с учениците след филма - игри, въпроси, идеи от различни източници.

Съдържание:

Съдържание

Знаете ли, че.....	1
1. Индивидуална задача.....	8
2. Въпроси за дискусия след филма.....	9
3. Практическа задача за въщи: Как да направим одит на марките, които най-много замърсяват с пластмаса.....	11
Допълнителни материали.....	12

Знаете ли, че...

- ❖ Българите сме на едно от първите места в Европа по използване на пластмасови торбички;
- ❖ Близо 200 хиляди деца в детските градини в България използват еднократни пластмасови чаши за вода, изхвърляйки 240 милиона чаши годишно на стойност близо 6 милиона лева;

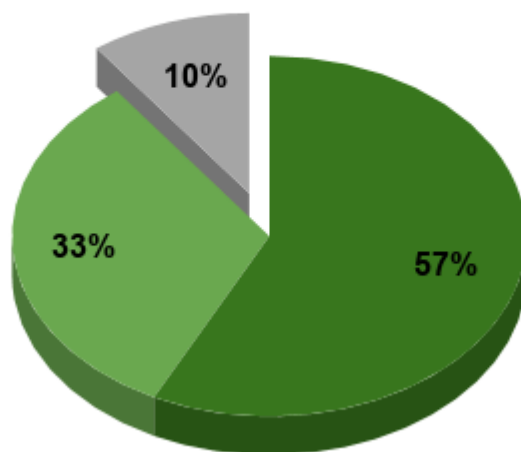
- ❖ След юли 2021 г. България трябва да приложи европейското законодателство и ще отпаднат някои продукти. Но с нас остават милионите пластмасови бутилки, чашки и кутии за храна, торбички, мокри кърпички, цигарени филтри, хранителни опаковки. Ето какво остава и какво си отива:

- ❖ В България все още липсва депозитна система върху пластмасовите бутилки и само малка част от тях се събират за рециклиране.
- ❖ Представително проучване за България на „За Земята“ от януари 2020 г. показва, че 90% от хората се тревожат за влиянието на пластмасата върху околната среда.

Тревожа се за щетите, нанасяни от пластмасовите отпадъци на околната среда

● Напълно съм съгласен/сна ● По-скоро съм съгласен/сна ● Не съм съгласен/сна

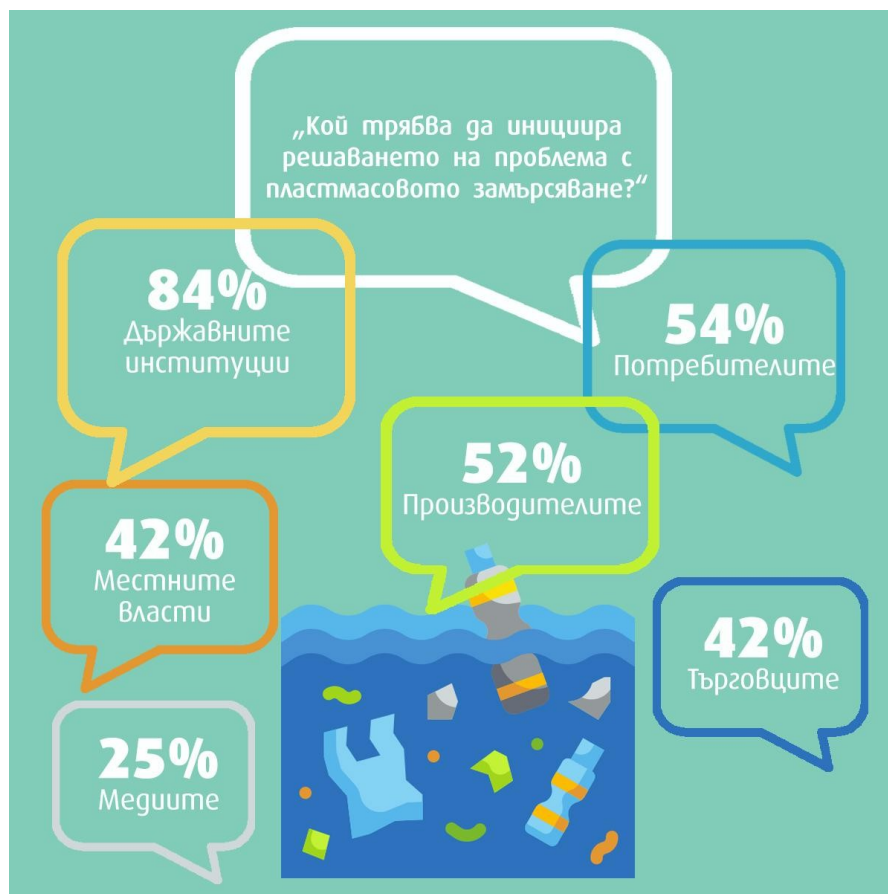

В света се произвежда
над 400 млн. тона
пластмаса/годишно.

Под 10% от нея се
рециклира.

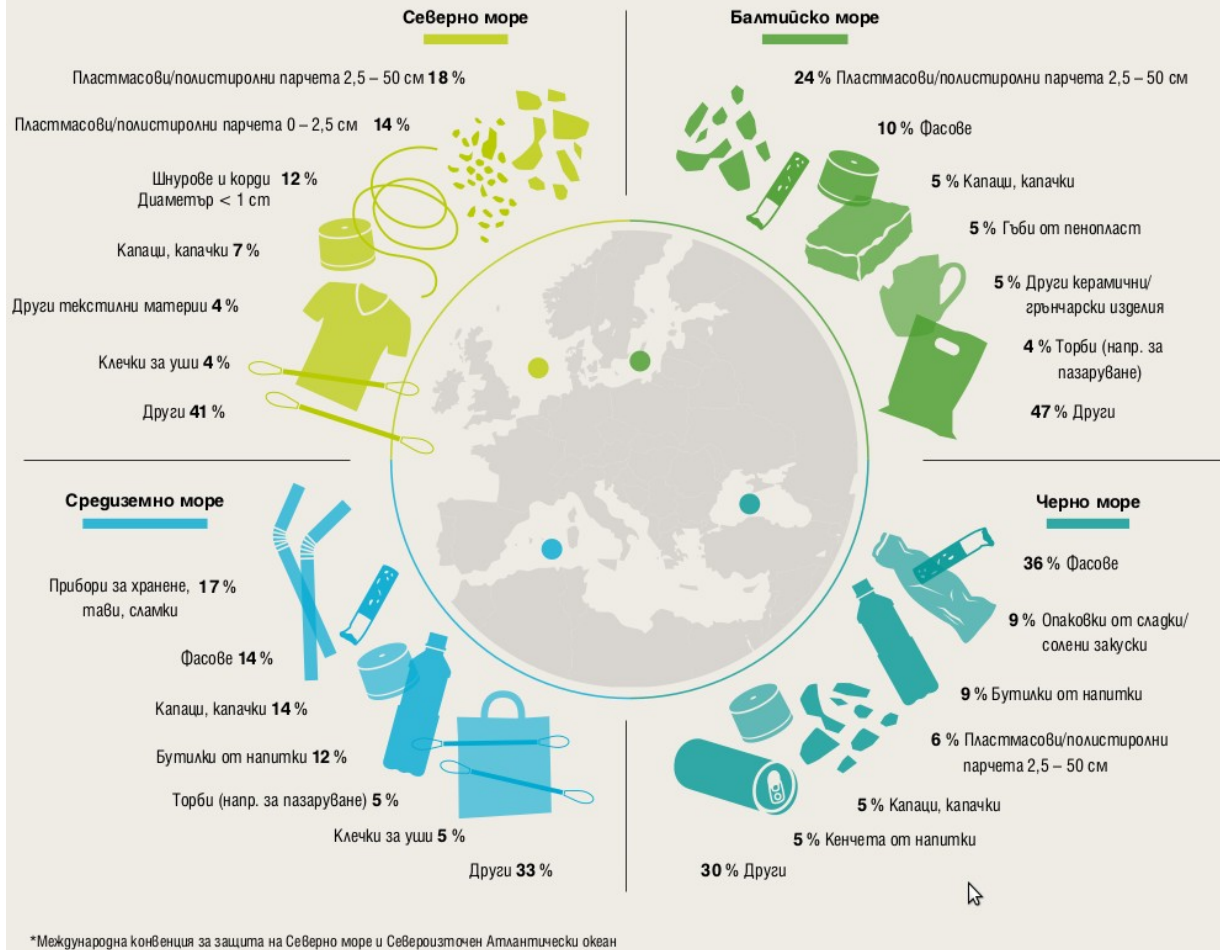
- ❖ Представително проучване за България на „За Земята“ от януари 2020 г. показва, че хората са готови да поемат отговорност, но очакват и държавните институции и производителите да го направят.

- ❖ Мокрите кърпички също са от пластмаса и нямат място в природата, нито в канализацията
- ❖ ДРЕХИ:
Много от дрехите, които носим всеки ден, са изработени частично или изцяло от изкуствени тъкани - полимери. Потребителите често не знаят, че термини като полиамид, полиестер, акрил и найлон всъщност се отнасят до синтетични влакна – с други думи, пластмаса.
- ❖ ТУРИЗЪМ И ПЛАСТМАСА:
Количеството пластмасови отпадъци, попадащи в Средиземно море, нараства с 40% през летните месеци, което показва пряка връзка между туристическата индустрия и замърсяването с пластмаса.
- ❖ НЕ САМО ПЯСЪК И МИДЕНИ ЧЕРУПКИ

НЕ САМО ПЯСЪК И МИДЕНИ ЧЕРУПКИ

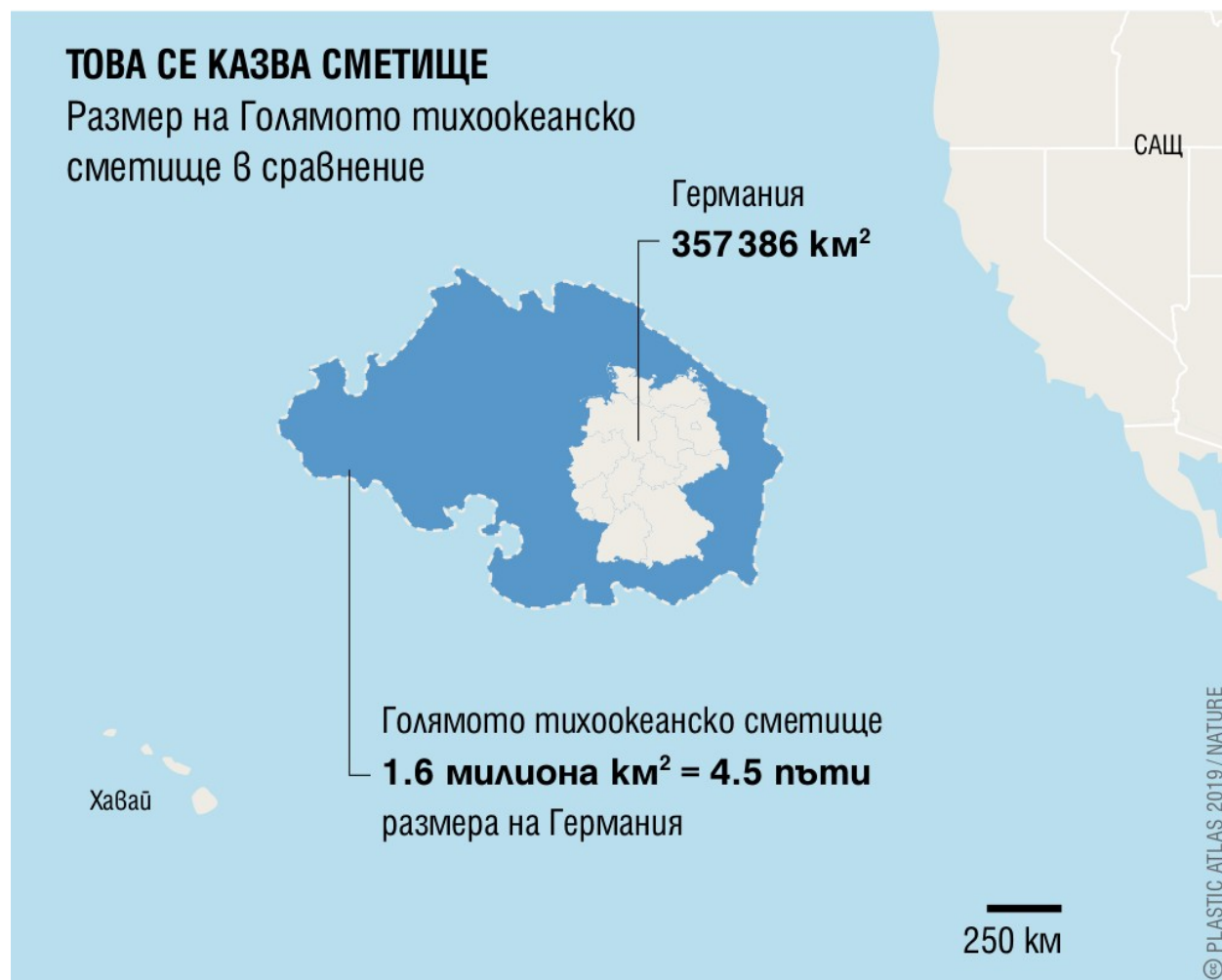
Най-срещаните видове плажни отпадъци на определени места, процентен дял на 100 метра брегова ивица, въз основа на данни от проверка на OSPAR*, 2013 г.

❖ **Океани:** Всяка година около 10 милиона тона пластмасови отпадъци попадат в океаните от сушата: еквивалентно на един камион за всяка минута.

ТОВА СЕ КАЗВА СМЕТИЩЕ

Размер на Голямото тихоокеанско сметище в сравнение

❖ Рециклиране:

В световен мащаб едва 14% от пластмасовите отпадъци понастоящем се рециклират – макар това обикновено да означава преработка с цел рециклиране за нискокачествени изделия (downcycling). Други 40% се изхвърлят на сметищата, а 14% се изгарят в инсинератори. Останалите 32% се озовават в околната среда, включително буницата, реките и морето и въздуха, който дишаме.

1. Индивидуална задача

Попълнете следните полета - може да пишете с думи, да рисувате, по ваш избор

Кадри от филма, които няма да забравите:	Важни цитати:
Мисля, че...	
Чувствам, че...	
Питам се...	

2. Въпроси за дискусия след филма

1. Какви са основните послания на филма “История на пластмасата”?
2. Защо мислите, че създателите на филма са го направили?
3. Кои са основните твърдения на филма? Какви похвати са използвали създателите, за да подкрепят тези твърдения?
4. Беше ли филмът убедителен? Защо да или защо не?
5. Кои моменти от филма за вас бяха най-убедителни, най-силни в подкрепа на основните твърдения и защо?
6. Ако вие бяхте създатели на филма, какво бихте направили по друг начин, за да сте по-убедителни?
7. На кого разчитат създателите на филма да направят по-силни твърдения си?
8. Мислите ли, че хората които бяха интервюирани бяха достоверни източници? Защо? Защо не?
9. Защо мислите, че бяха включени реклами от компании, които произвеждат пластмаса? Какво беше чувството като видяхте тези реклами?
10. Кои са някои от предимствата на пластмасата, които бяха споменати във филма? По какъв начин пластмасата е помогнала на хората?
11. Рециклирането на пластмаса решава ли проблема? Какво разкри филма относно рециклирането?
12. Кой, според създателите на филма, трябва да поеме отговорност за пластмасовото замърсяване?
13. Как мислите, че ще реагират хората, ако гледат този филм?
14. Как мислите, че ще реагира индустрията, която произвежда пластмаса, на този филм?
15. След като гледахте филма, какво мислите за пластмасата? А за индустрията, която я произвежда?
16. Какво мислите за организациите, които се борят с пластмасовото замърсяване?

Да научим повече за отпадъците в нашето населено място

1. Кой се грижи в нашата община за отпадъците?
2. Къде отива боклука от нашето училище?
3. Къде отива боклука от домовете ни?
4. Има ли рециклиране в нашия град/нашето село? Ако да, къде отиват рециклираните отпадъци?
5. Нашето населено място изнася ли или внася ли отпадък? Ако да, накъде / откъде?
6. Има ли производители на пластмаса в нашето населено място?
7. Има ли нефтохимическа промишленост в нашия град?
8. Кой извозва отпадъците от нашия град / село?
9. Живеем ли близо до завод за изгаряне на отпадъци - инсинератор?
10. Къде е най-близкото сметище?

11. Има ли магазини, в които може да отидеш със собствен съд и да ти го напълнят?
12. Повечето ученици в училище имат ли си собствени бутилки за вода за многократна употреба?
13. Има ли нашето населено място инсталация за компостиране на органични отпадъци?

3. Практическа задача за въщи

Как да направим одит на най-замърсяващите пластмасови изделия

(източник: <https://plasticfreecampus.org/content/eyesonplastic>)

СТЪПКИ:

1. Намерете **голям съд** въщи. Голям кош или кашон ще свършат работа.
2. **Информирайте** цялото семейство какво възнамерявате да направите и ги поканете да се включат.
3. Направете табели, за да означите всеки кош за боклук въщи, които да напомнят на семейството ви да изхвърлят пластмаса **САМО** в коша за пластмаса.
4. Всички пластмасови отпадъци - пластмасови опаковки, кутии, бутилки от мляко, сок и др. - са за коша с надпис **ПЛАСТМАСА**. **Но** първо ги измийте, за да не замиришат преди края на експеримента!
5. **След 7 дни**, изсипете коша в чувал за боклук и измерете колко тежи.
6. Помолете семейството си да ви помогне да ги **разпределите по сходни видове пластмаса**.
7. По желание: Пребройте от кой производител имате най-много опаковки, например Coca-cola, Unilever, Nestle, др.
8. **Обсъдете резултатите със семейството и съучениците си:**
 - Какви видове пластмаса имате най-много?
 - Какво ви изненада най-много / най-малко?
 - Пребройте най-големите купчини. Това ли очаквахте горе-долу?
 - Кои от пластмасите се рециклират?
 - Кои от тези пластмаси биха могли да бъдат намалени, тоест да ги няма, и как, според вас може да стане това?
 - Какво друго научихте от този експеримент?
9. **Споделете резултатите:**
 - **Снимайте разделените пластмаси и добавете вашите мисли в описанието на снимките.**
ИЛИ
 - **Направете кратко видео (до 10 секунди), в което показвате своите разделени пластмасови отпадъци и споделете какво мислите за резултатите от експеримента (в описанието, с глас зад кадър или по друг начин).**

Важно! Моля, нека учениците да не влизат в кадър на снимките или видеата, а да показват само отпадъците, които са събрали.

И

- **До 30 юни изпратете вашите снимки/видео на [plastic-free \[at\] zazemiata.org](mailto:plastic-free@zazemiata.org) или като ги публикувате в дискусията към [Фейсбук събитието за филма „История на пластмасата“](#).**

10 късметлии от участниците в тази задача ще получат новото издание на български език на „Атлас на пластмасата“. До 3ти юли ще известим спечелилите по електронна поща и ФБ.

***** Внимание по време на пандемията Covid-19:**

Въпреки че засега няма доказателства за предаване на инфекцията чрез опаковки, необходима е предпазливост. В допълнение към здравните препоръки, отправени от Световната здравна организация (СЗО) и местните здравни власти, Форумът за хранителни опаковки препоръчва на потребителите по избор:

- (i) да измиват със сапун и вода всички опаковки веднага след внасянето им у дома;
 - (ii) да прехвърлят стоките от опаковката им в почистени съдове за съхранение и след това да изхвърлят опаковката;
 - (iii) да държат покупките в «карантина» до три дни, преди да ги пипат отново.
- Тези препоръки се отнасят както за стоки, закупени в магазините, така и за доставките по домовете.

Допълнителни материали:

На български език:

<https://www.zazemiata.org/plastic-free/>

<https://www.greenpeace.org/bulgaria/explore/plastmasa/>

[Как да намалим отпадъците в училище?](#)

[Стъпки за провеждане на одит на най-замърсяващите марки](#)

[Резултати от първия български одит на марките, стоящи зад замърсяването с пластмаса, 2019](#)

На английски език:

- 1) [Наръчник за дистанционно обучение](#)
- 2) [Наръчник за обучение в класната стая](#)

За контакти:

Екологично сдружение За Земята:

plastic-free@zazemiata.org

<https://www.facebook.com/groups/za.zemiata>